

T.C.
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : 30824082-610-153 635
Konu : Yazılı Soru Önergeleri

....../....../2020

21 Temmuz 2020

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milletvekillerimiz tarafından şahsıma yöneltilen ve ekli listede TBMM esas numaraları ve konuları belirtilen yazılı soru önergelerine ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.
Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Murat KURUM
Bakan

Ek:
Liste (8 Adet, 8 Sayfa)
Cevap Yazısı (53 Adet, 105 Sayfa)

7/4177 G.K. 24	7/24846-7/24847 G.K.105	7/29961 } G.K.170
7/8219 G.K. 101	7/25256 G.K. 107	7/29963 } G.K.170
7/16106	7/25539 - 7/25541 G.K.116	7/30104 - 7/30105 G.K.173
7/17914	7/25826 - 7/25827 G.K.117	7/30215 - 7/30217 } G.K. 175
7/18288-7/18289	7/27034 G.K.136	7/30219 - 7/30220 } G.K. 175
7/20651 G.K.36	7/29347 G.K.163	7/30344 - 7/30346 } G.K. 178
7/21547 G.K. 50	7/29438 G.K.164	7/30348
7/24136 G.K. 97	7/29534 - 7/29535 } G.K.169	7/30453 } G.K. 179
7/24418-7/24419 G.K.99	7/29665 - 7/29667 } G.K.170	7/30455 - 7/30458 } G.K. 179
7/24595 G.K.103	7/29953	7/30574 G.K.181
7/24777 G.K.104	7/29955 - 7/29958 } G.K.170	7/31040 G.K.187

**BALIKESİR MİLLETVEKİLİ
SAYIN ENSAR AYTEKİN'İN
TBMM 7/30456 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE
İLİŞKİN SORULAR VE CEVAPLARI**

SORULAR

Balıkesir İli Ayvalık İlçesi, doğal güzelliklerinin yanı sıra temiz havası ile de ülkemizin önemli yerleşim alanlarından. İlçenin tarım gelirleri içerisinde zeytin önemli bir yer tutmaktadır. Zeytin; üretimin her aşaması ve her nihai durağı ile stratejik bir üründür. Üretiminin son noktasında pirina olarak değerlendirilen zeytin; Ayvalık'ın önemli bir değeridir. Pirina zeytinin, sıkıldıktan sonra içerisinde bir miktar yağ ve su kalan posadır.

Son zamanlarda Ayvalık İlçe sınırları içerisinde yer alan Doğu Pirina fabrikası, yaydığı koku ve Nikita Deresine bıraktığı zeytin karası suyu ile yeniden gündeme gelmiştir. Çevreye verdiği zararı ile bütün Ayvalık'ın doğasını tehdit eden fabrikaya ilişkin yurttaşlar çeşitli şikayetler bildirmektedir.

Bu bağlamda;

- 1) Doğu Pirina Şirketine ait; 25.11.2014 tarih ve 29186 sayılı Resmi Gazete de yayımlanarak yürürlüğe giren Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliği Ek 4 Formatında 2015 yılında Hazırlanan Nihai Proje Dosyasında tesisin proje bedeli 999.100,00 TL olarak gösterilmiştir. Oysa anılan tesisin Proje bedelinin 999.100 TL olması mümkün görülmemektedir. Şirketin, Proje inceleme harç bedelinin 1 milyon TL altında tutarak daha düşük harç ödemeye çalışıldığı iddiaları doğru mudur? Bir kamu zararı söz konusu mudur? Aynı şekilde, harç ve vergi zaiyatı olduğu doğru mudur?
- 2) T.C. Balıkesir Valiliği Mülga İl Çevre Müdürlüğü tarafından 14.08.2001 tarih ve 1633 sayılı yazısı ile tapunun 136 no.lu pafta, 815 no.lu ada, 3 no.lu parselinde 100 ton/gün yağlı pirinanın işlenerek 3.000 ton/yıl pirina yağı elde edildiği tesis için ÇED kapsam dışı görüşü verilmiştir T.C. Balıkesir Valiliği Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü tarafından 15.12.2014 tarih ve 8684 sayılı yazısı ile projenin kapasite artırımı olarak nitelendirildiği belirtilmiştir” denilmektedir. İş bu haliyle tesis işletme izni alınırken ÇED’den muafiyet alınabilmesi için gerçekte 300 ton/gün olan işleme kapasitesini 100 ton/gün olarak belirterek; manipüle suçu işlemiş midir?
- 3) Tesisin çevreye verdiği zararlara ilişkin bakanlığınızca yapılan bir cezai işlem var mıdır?
- 4) Valilik tespit raporunda, tesisin kapasitesi süreç içinde 140 ton/gün iken ısı anma gücü 11,64MW olarak ölçümlemlenip beyan suretiyle sistemde kayıtlıdır. İlerleyen süreçte tesisin kapasite artışı sonrasında kapasitesi 900 ton/gün olarak olduğunda bu kez ısı anma gücü 9,7 MW olarak kayda girmiştir. Kapasite artışına rağmen, ısı anma gücünün düşük gösterilmesine karşı bakanlığınızın evrakta sahtecilik suçuna dair işlem yapması söz konusu mudur?
- 5) 12.10.2011 tarihinde Resmi Gazete’de yayınlanmış Sürekli Emisyon Ölçüm Sistemleri (SEÖS) Tebliği kapsamında "Anma ısı gücü 10 MW ve üzeri olan katı ve sıvı yakıtlı yakma tesisleri” Sürekli Emisyon Ölçüm Sistemleri tesis edilmek zorundadır denilmektedir. Oysa anılan tesiste halen dahi SEÖS kurulu değildir. Neden bu tesise bugüne kadar SEÖS kurdurulmamıştır ve neden bu sistem olmadan halen çalışmasına izin verilmektedir?

CEVAPLAR

- 1) Balıkesir İli Ayvalık İlçesi, Fethiye Mahallesi, Nikita Mevkiinde, Doğu Pirina Yağ ve Yağlı Maddeler San. ve Tic. A.Ş. ünvanı ile faaliyet gösteren pirina yağ ekstraksiyon tesisleri için istenen ÇED görüşüne istinaden (Mülga) Balıkesir Valiliği İl Çevre Müdürlüğü 14.08.2001 tarihli yazısı ile söz konusu tesisin 23.06.1997 tarih ve 23028 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren Çevresel Etki Değerlendirmesi (ÇED) Yönetmeliği kapsamında

EK II ÇED Ön Araştırması Uygulanacak Faaliyetler Listesi 3/b “Hayvani ve Bitkisel Yağ Üretim Tesisleri” içerisinde yer aldığı ancak Ayvalık Belediye Başkanlığınca 18.11.1986 tarih ve 61/38 nolu Yapı Kullanma İzin Belgesi olması sebebiyle 3000 ton/yıl prina yağı üretimi için Çevresel Etki Değerlendirmesi (ÇED) Yönetmeliği kapsamında yer almadığı belirtilmiştir.

Doğuş Prina Yağ ve Yağlı Maddeler San. ve Tic. A.Ş. 10.12.2014 tarihli başvuruyla Prina yağı imal edilen tesiste dekantör değiştirilmesi için yatırım teşvik belgesine başvurulacağı için ÇED görüşü istenmiştir. 15.12.2014 tarih 29186 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren ÇED Yönetmeliği 15/b maddesi “Kapsam dışı değerlendirilen projelere ilişkin kapasite artırımı ve/veya genişletilmesinin planlanması halinde, mevcut proje kapasitesi ve kapasite artışları toplamı ile birlikte projenin yeni kapasitesi ek-2 listesinde belirtilen projeler,” hükmü gereğince ÇED Yönetmelik Hükümleri Uygulanacağı Proje Tanıtım Dosyası (PTD) hazırlanarak Balıkesir Valiliğine sunulması istenmiştir. 12.05.2015 tarihinde sunulan PTD dosyasında 02.11.2012 Tarih 12/157 Rapor Nolu Kapasite raporunda 1472 ton/yıl prina yağı üretildiği belirlenmiştir. 14.08.2001 tarih 1633 sayılı yazımızla 3000 ton/yıl prina yağı için verilen görüşümüzde belirtilen miktarın geçilmediği görülmüştür. PTD dosyasında “Proje alanında mevcut 300 ton/gün yağlı prina işleme kapasitesi artırılarak, yerine 3 adet 300 ton/gün lük (toplam 900 ton/gün) yağlı prina işleme kapasitesi olan yeni teknoloji dekantör eklenmesi planlanmaktadır. Kapasite artışı ile birlikte proje konusu prina yağı çıkışı 90 ton/gün olacaktır.” denilmektedir. Faaliyet sahibinin belirlediği proje yatırım tutarı yaklaşık 999.100 TL’dir. Bu bedel arsa fiyatı hariç bir bedeldir. Bu bedel kapasite artırımı ile kullanılacak ekipman için belirtilen proje bedelidir. Günün şartları ve o zamanki fiyatlar göz önüne alındığında 3 adet dekantör için belirlenen fiyatın makul olduğu değerlendirilerek kabul edilmiş olup; herhangi bir kamu zararı söz konusu değildir.

2) 25.11.2014 tarih ve 29186 sayılı Resmi Gazetede yayınlanarak yürürlüğe giren Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliği, Ek-2 listesi 27- Bitkisel ürünlerin üretimi: a) *Bitkisel ham yağ veya rafine yağ üreten tesisler, (Kekik, papatya ve benzeri esansiyel yağların üretimi hariç)* kapsamında görüş verildiği 3000 ton/yıl prina yağı esas alınacağı için ve 02.11.2012 tarih kapasite Raporu 1472 ton/yıl prina yağı olduğu görülmektedir.

ÇED yönetmeliğinde işlenilen prina miktarı değil sonucunda elde edilen prina yağı miktarı değerlendirilmiştir. Bu sebeple herhangi bir manipülasyon olmayıp manipüle suçu işlenmemiştir.

3) Balıkesir Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğümüz personeli tarafından Doğuş Pirina Yağ ve Yağlı Mad. San. Tic. A.Ş.’de 28.08.2019 tarihinde Koku Oluşturan Emisyonların Kontrolü Hakkında Yönetmelik kapsamında İl Müdürlüğümüz personeli ve TÜBİTAK-MAM personeli ile birlikte işletmeye ait bacalarda koku emisyon ölçümleri yapılmıştır. 15.10.2019 tarihli ölçüm raporunda ölçüm parametrelerinin ilgili yönetmelikteki sınır değerlerin üzerinde olması nedeniyle söz konusu işletmeye Çevre Kanunu’nun “İdari Nitelikteki Cezalar” başlıklı 20. Maddesinin (c) bendi gereği 6.005 (altıbinbeş) TL idari yaptırım uygulanarak gerekli önlemlerin alınması için süre verilmiştir. Bu süre zarfında; işletmede kokuya sebep olan kaynaklarda kokunun önlenmesi amacıyla bacalarda revizyon ve filtre yenileme çalışmaları tamamlanarak yetkili laboratuvar tarafından 25.02.2020 tarihinde bacalarda koku ölçümü yapılmış olup; 09.03.2020 tarihli ölçüm raporunda ölçüm parametrelerinin ilgili yönetmelikteki sınır değerleri sağladığı görülmüştür. Ayrıca, son dönemde koku şikâyetlerinin artması sebebiyle işletmede TÜBİTAK-MAM personeli ile birlikte 18.06.2020 tarihinde ani denetim yapılmış olup; Koku Oluşturan Emisyonların Kontrolü Hakkında Yönetmelik kapsamında 2 adet kurutma bacası ve 1 adet pirina yakıtlı buhar kazanı bacasından numune alımı yapılmış, ölçüm sonuçlarına göre değerlendirme yapılacaktır.

Balıkesir Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğümüz tarafından Firmanın kendi bildirimi üzerine 20.05.2020 tarihinde Doğu Pirina Fabrikasında yapılan denetimde; Doğu Pirina İşleme Tesisinde bulunan zeytin karasularının toplandığı havuzun alt kısmından sızıntı sonucu dereye akışın olduğu tespit edilmiş olup; 2872 sayılı Çevre Kanunun 20. Maddesinin (1) bendinin 6. Paragraf hükmü uyarınca işletmeye 88.499,00(Seksensekiz Bin Dört Yüz Doksan Dokuz) TL idari işlem uygulanmıştır. Ayrıca, Türk Ceza Kanununun 181.-182. maddeleri uyarınca suç duyurusunda bulunulmuştur.

4) Balıkesir İli Ayvalık İlçesi, Fethiye Mahallesi, Nikita Mevkiinde, tapunun 136 no'lu pafta, 815 no'lu ada, 3 no'lu parselinde Doğu Pirina Yağ ve Yağlı Maddeler San. Ve Tic. A.Ş. ünvanı ile faaliyet gösteren pirina işleme tesisinde tespit edilen emisyon kaynakları, emisyon kaynaklarının ısı güçleri, kullanılan yakıt ve bu kaynaklarda ölçülen parametreler aşağıdaki tablolarda gösterilmektedir.

Proses sistemleri	Isıl Gücü(MW)	Yakıt türü	Mak. Yakıt Miktarı(kg/h)	Yakıt Alt Isıl Değeri(Kcal/m ³)	Yanma Tekniği
PB1	1,94	PİRİNA	427	3915	STOKER
PB2	1,94	PİRİNA	427	3915	STOKER
PB3	1,94	PİRİNA	427	3915	STOKER
PB4	1,94	PİRİNA	427	3915	STOKER
PB5	0,1	PİRİNA	22	3915	STOKER
Toplam	7,86	-			

Tablo 1.Isıl gücü olan Proses Sistemleri ve Özellikleri

Yakma Sistemleri	Isıl Gücü (MW)	Yakıt türü	Mak. Yakıt Miktarı (kg/h)	Yakıt Alt Isıl Değeri (Kcal/m ³)	Yanma Tekniği
YB1	1,94	PİRİNA	427	3915	AKIŞKAN YATAKLI
Toplam	1,94	-			

Tablo 2.Isıl gücü olan Yakma Sistemleri ve Özellikleri

No/Kod	Emisyon Kaynağı	Parametreler				
		CO	NO	NO _x	SO ₂	Toz
YB1	BUHAR KAZANI-1 BACASI			√	√	√
YB2 (Bu kazan kullanılmamaktadır.)	BUHAR KAZANI-2 BACASI			-	-	-
PB1	ÖN KURUTMA-1 BACASI			√	√	√
PB2	ÖN KURUTMA-2 BACASI			√	√	√
PB3	KURUTMA-1 BACASI			√	√	√
PB4	KURUTMA-2 BACASI			√	√	√
PB5	ÇEKİRDEK KURUTMA BACASI			√	√	√

Tablo 3-Emisyon Kaynakları ve Bu Kaynaklarda Ölçümü Gerçekleştirilen Parametreler

Jeneratör Sistemleri	Isıl Gücü (MW)	Isıl Gücü (kVA)	Marka	Seri No	Üretim Yılı	Yakıt Türü	Yanma Tekniği
1	0,504	630	AKSA	DV18-00G11506534	2015	DİZEL	İÇTEN YANMA
2	0,328	410	AKSA	EAZ0B901409	2010	DİZEL	İÇTEN YANMA

Tablo 4. Jeneratör Sistemleri ve Özellikleri

Not: Bu jeneratörler yılda 500 saatin altında çalıştırılması nedeniyle SKHKKY göre ölçümden muaf tutulmuştur.

5) Sözü edilen anma ısı gücüne bağlı SEÖS yükümlülüğü, 03.07.2009 tarihli ve 27277 sayılı Sanayi Kaynaklı Hava Kirliliğinin Kontrolü Yönetmeliği'nin Ek-3.d.4 maddesi kapsamında yer almakta olup, söz konusu maddeden de anlaşılacağı üzere, 10 MW ile işletmelerdeki yakma sistemi/sistemlerinin bağlı olduğu her bir bacanın ısı gücü kastedilmektedir. Bahse konu tesisteki yakma sistemleri incelendiğinde ise her birinin ayrı bacaya bağlandığı ve ısı güçlerinin 1,94'er MW olduğu, dolayısıyla SEÖS kurma yükümlülüğünün bulunmadığı görülmektedir.

